

Societat | | Actualitzat el 29/07/2021 a les 10:00

La Diputació impulsa un model de gestió d'ús públic de les gorgues per evitar-ne la sobrefreqüentació

L'objectiu és proposar accions concretes per minimitzar els impactes en aquests espais tan fràgils

Gorgues de Sadernes | Diputació de Girona

La Diputació de Girona, mitjançant el Servei de Medi Ambient, ha impulsat un model de gestió d'ús públic de les gorgues. El propòsit d'aquest document és crear pautes de treball replicables en diferents espais de les comarques gironines amb problemàtiques similars, que permetin identificar els impactes derivats de la sobrefreqüentació en rius i gorgues d'interior, i proposar mesures per racionalitzar-ne l'accés i trobar un equilibri entre la conservació de l'espai i l'ús i gaudi recreatiu.

La sobrepassificació en espais naturals de Catalunya és un problema que va en augment des de fa una dècada. Arran de la pandèmia de la Covid-19, el nombre de visitants d'alguns espais de bany de les conques internes s'ha duplicat o triplicat respecte d'estius anteriors, sense que, fins a dia d'avui, hi hagi hagut ni una gestió integral de la problemàtica que tingui en compte la perspectiva ambiental ni normatives homogènies de gestió entre els espais afectats.

La situació requeria de solucions urgents per frenar les conseqüències en la biodiversitat i l'entorn

en espais tan fràgils: erosió de sòls, turbulència de l'aigua, afectació directa a la flora o la fauna (manipulació d'animals o aixafament d'animals i nius) o soroll (molèsties per a la reproducció). També per minimitzar els conflictes socials entre els visitants i els veïns dels municipis on es troben aquests espais, així com els problemes de seguretat ciutadana originats per l'embús de les carreteres en cas d'haver d'accedir amb urgència a les gorgues (incendis o salvament).

Aquest nou model s'ha presentat aquest dimecres al migdia a Sadernes (la Garrotxa), amb la presència del diputat de Medi Ambient, Lluís Amat; el president del Consell Comarcal de la Garrotxa, del Consorci de l'Alta Garrotxa i del Consorci de Medi Ambient i Salut Pública de la Garrotxa (SIGMA), Santi Reixach; l'alcalde de Sales de Llierca, Miquel Palomeras; l'alcalde de Tortellà, Josep Reig, i la regidora de Benestar Social i Sanitat de Montagut i Oix, Anna Font.

En la seva intervenció, Lluís Amat ha subratllat la necessitat de crear un model d'aquestes característiques i la possibilitat d'extrapolar-lo més enllà de la demarcació: "Accions com les que impulsa aquest model tenen tres objectius principals: la conservació dels nostres espais naturals, la convivència entre visitants i habitants i el fet de garantir una visita de qualitat que satisfaci les expectatives dels visitants. Sense una regulació ben planificada i consensuada, això no és possible".

El diputat de Medi Ambient també hi ha afegit: "L'experiència prèvia de regulació dels gorgs de les Planes d'Hostoles per part de la Fundació Emys ha estat el punt de partida i un referent per desenvolupar aquest nou model, en el qual s'han introduït aspectes innovadors des del punt de vista tècnic, com el càlcul de la capacitat dels gorgs i la combinació de diversos mètodes de participació ciutadana".

[h3]El primer cas concret, a Sadernes[/h3]

La zona de Sadernes i Sales de Llierca, una de les més afectades de les comarques gironines per aquesta problemàtica, ha servit com a punt de partida per crear aquest model d'ús públic de les gorgues. El projecte ha estat finançat per la Diputació de Girona i hi han treballat conjuntament tècnics de patrimoni natural de la mateixa corporació, el Consorci de l'Alta Garrotxa, el Consorci de Medi Ambient i Salut Pública de la Garrotxa (SIGMA) i la Fundació Emys.

En primer lloc, es va fer una diagnosi exhaustiva de l'estat de conservació d'aquestes gorgues per calibrar quin és el nombre màxim de persones que pot suportar cada gorga sense que afecti negativament el seu estat de conservació. El model ha establert un algorisme que té en compte variables ambientals, socials i de protecció de l'entorn, i que permet establir una càrrega màxima per gorga. Aquesta capacitat de càrrega representa el nombre de persones que hi pot haver en aquell espai, com a màxim, en un moment determinat sense posar en risc la conservació de l'espai ni crear situacions de risc. Està previst que, en breu, es creï una aplicació que permeti introduir directament les variables en línia per obtenir-ne el resultat.

Posteriorment, s'han portat a terme processos participatius amb representants municipals, veïns i propietaris per conèixer quina percepció tenen de la situació, identificar les seves principals preocupacions i buscar solucions consensuades. El resultat de les reunions, d'una enquesta i de la diagnosi prèvia ha servit per redactar una memòria executiva amb les possibles solucions.

A Sadernes, les noves mesures s'aplicaran a partir del dilluns 9 d'agost. La solució finalment adoptada consisteix en regular l'accessibilitat a les gorgues de Sant Aniol mitjançant l'habilitació d'un aparcament durant la temporada alta i els caps de setmana de la primavera i la tardor, limitat a cent vehicles motoritzats. El cost de l'aparcament serà de 5,56 euros/dia, i caldrà fer una reserva prèvia en línia a través d'un motor de reserves allotjat al lloc web de Turisme Garrotxa (<https://ca.turismegarrotxa.com/reserves/> (<https://ca.turismegarrotxa.com/reserves/>)). A més, es proveiran d'eines per reforçar l'educació ambiental, a través de la senyalització i la instauració de la figura de l'informador ambiental per tal de sensibilitzar la població de la importància de regular i preservar el medi natural.

El president del Consell Comarcal de la Garrotxa, Santi Reixach, ha subratllat la importància de l'entrada en funcionament d'aquest nou sistema per garantir la protecció dels espais naturals amb més freqüentació de la comarca i, alhora, permetre que els visitants gaudeixin d'una experiència turística òptima. Santi Reixach ha aprofitat per agrair "l'esforç dels ajuntaments per ordenar l'augment del flux de visitants que ha tingut la comarca des de l'estiu passat i la col·laboració inestimable dels mossos d'esquadra, els agents rurals i les ADF per fer-ho possible". Així mateix, Reixach ha conclòs dient que "amb l'entrada en funcionament d'aquest nou sistema, s'espera una millora considerable en l'àmbit de la mobilitat i l'accés al medi natural a la Garrotxa".